

оръжие, дрехи и провизии, „паднали от небето“ близо до огньовете, запалени от овчари.

***

15 април 1944 г. Около 14,00 ч 120 бомбардировачи и изстребител прелитат над територията на страната по посока на Букурещ и Плюсц, без да имат контакт с български изстребител. Засегнати от огъня на германски изстребител във въздушен бой над румънска територия, долитат и падат на българска територия два самолета. Единият от тях се стоварва върху къщата на Атанас Иванов от с. Дунавец, Тутраканско, а другият се разбива на 500 м източно от с. Сандрово, Тутраканско.²⁰⁹

През нощта на 15 април група от 20 бомбардировачи лети около 22,30 ч над Кула и Видин по посока на Турну Ссверин, Румъния. На 16 април има ново прелитане на противникова бомбардировъчна формация. Българските изстребител излитат, но нямат контакт с противника. Поради повреда в двигателя загива подофицерът Иван Минчев Сомлев. Самолетът му се разбива при с. Ново село, Фердинандско.

Същия ден български летци докарват от Букурещ 6 ремонтирани изстребител. Край румънската столица с германска работна база, която обслужва и български самолети.²¹⁰

17 април. 350 бомбардировачи и 100 изстребител „Тъндърболт“* и „Мустанг“** долитат на четири последователни вълни. Тревогата е дадена в 11,45 ч. Бомбардировката засяга с. Надежда, Централна и Сточна гара, „Лознец“, училище „Пенчо Славейков“. Пуснати са около 2500 бомби. За смущаване на радиолокационните станции самолетите на противника разпръсват станиолени ленти. Бомбардирането с извършено от височина

---

* „Тъндърболт“ - американски истребител, производство 1941 г. Едномоторен с мощност на двигателя 2800 к.с. Разпереност на крилето 11 м. Скорост до 750 км/ч. Таван на полета - 13 хил.м. Въоръжение - 8 картечници 12,8 мм.

** „Мустанг“ Р-51 - американски истребител. Двигател „Арисън V-1710“ с мощност 1150 к.с. Максимална скорост-640 км/ч. Полетно тегло

между 4500 и 5000 м. Загиват 120 души, ранени са 76, разрушени са 749 сгради, полуразрушени – 49, и частично повредени – 310, една от бомбите улучва средното кубе на черквата на Военното училище. Друга пробива покрива и бетонната плоча на третия етаж на Военната академия, но не експлодира. Трета бомба опожарява сградата на домакинската рота. Разрушена е част от северната сграда на Военното училище.²¹¹

Противовъздушната артилерия изстрелва 3062 снаряда, по 9 изстрела в минута от всяко оръдие. Огънят ѝ засяга 9 „летащи крепости“.

2/6 орляк излита с 16 самолета Ме-109 и 2 самолета Де-520. Командир на орляка е капитан Бошнаков. Орлякът атакува противника на две групи. Едната се води от командира, а другата – от поручик Асен Ковачев. 3/6 орляк излита с 14 Ме-109. Водач на орляка е поручик Любен Кондаков. От орляка в Карлово излитат 5 самолета Де-250. Те достигат Софийското поле, когато противникът е отминал. Българските изстребителите откриват и атакуват противника, докато той е над района северно от Кюстендил и над Дупница. В завързания се ожесточен въздушен бой капитан Бошнаков сваля една „крепост“, която се разбива 10 км западно от Кюстендил. Поручик Ковачев с точен огън засяга друга. Подпоручик Бончев извършва втория таран в историята на българската военна авиация. С таран той сваля една „летаща крепост“ над с. Друган, Радомирско и успява да скочи с парашут. „Летаща крепост“ засяга тежко и фелдфебел Дако Даков от 3/6 орляк. В този въздушен бой българските изстребителите понасят чувствителни загуби. Това се дължи на обстоятелството, че за първи път участват в бой срещу изстребителите „Мустанг“.

3800 кг. Далечина на полета до 1600 км. Въоръжение - 4 картечници 12,7 мм. При модела Р-51 Д двигателят е “Ролс-Ройс-Мерлин V-1650-3” с мощност 1650 к.с. Разпереност - 11,29 м, дължина на тялото - 9,83 м. Полетно тегло - 4580 кг, максимално тегло - 5270 кг. Далечина на полета - 3330 км. Въоръжение - 6 картечници с калибър 12,7 мм, 2 бомби по 450 кг. или 10 реактивни снаряда с калибър 12,7 мм. Максимална скорост 690 км/ч. На базата на “Мустанг” е конструиран изстребителят Р-63 “Кинг кобра”(“Кралска кобра”). Увеличена е дължината на полета до 4 хил.км.

По силует последните много приличат на Me-109 и българските летци в началото на боя ги смятат за свои. Някои от тях даже ги приканват с разклащане на крилето да се приближат. Когато се открива грешката, вече е много късно. Мустангите просто разстрелват българските изтребители от упор. Започва странен и страшен бой всеки срещу всеки, без разлика на свои и противник. В боя загиват подпоручик Веселин Николов Рачев от 2/6 орляк, поручик Димитър Стефанов Попов от 2/6 орляк и поручик Любен Захариев Кондаков от 3/6 орляк.

Някои от българските пилоти успяват да напуснат засега-ните си самолети и да се спасят с парашути. Капитан Бошнаков от 2/6 орляк е тежко ранен. Приземява се при с. Добри Дол, Кюстендилско. Поручик Бончев от 2/6 орляк скача при с. Крапец, Кюстендилско, а поручик Стоянов от 2/6 орляк при с. Банка, Софийско. Принудително кацат подпоручик Александров от 2/6 изтребителен орляк при с. Долни Раковец, Радомирско, подпоручик Атанасов от 2/6 орляк при с. Николаево, Радомирско. Източно от летище Враждебна каца подпоручик Марин Цветков от 3.6 орляк.²¹² Във въздушния бой се отличават поручик Николай Йорданов, подпоручик Борис Дамев, фелдфебел Стефан Конзов, фелдфебел школьник Дако Даков и поручик Асен Ковачев.²¹³ За този бой поручик Стоян Стоянов пише в спомените си: „Добре запомнихме този черен Великден. Това бе едно кърваво предупреждение, че във въздуха всеки забелязан самолет трябва да се таксува като неприятели, докато не се обозначи, докато не се видят отличителните му знаци.”

По време на бомбардировката от ця артилерия загива един редник, ранени са 10, от които 4 тежко. При пряко попадение на бомба върху вагон на жп линията между София и Илиенци загиват 35 души, от които 26 войници. При тази бомбардировка над София отново са хвърлени предмети и детски играчки, пълни с експлозив.²¹⁴

С телеграма до командирите на армии и корпуси генерал-лейтенант Руси Русев*, министър на войната, на 17 април 1944 г. в 18,00 ч съобщава лаконично: „Днес София бе бомбардирана. Има щети и жертви. Положението е спокойно. Правителството е

на мястото си.”²¹⁵ В същото това време в „спокойната” столица бушуват пожари, стеле се дим. Из развалините извличат телата на убитите и ранените. Чуват се приглушените викове на затрупаните. Направо на пода в черквите се нареждат окървавените тела на загиналите, за да бъдат опети. Това е „спокойното положение”. Колкото до правителството, то наистина с на мястото си – под земята в скривалищата.

На 17 април към 21,00-22,00 ч противникови самолети летят над района Добрич – Балчик. Бомбардирани са няколко села: с. Горичане, Твърдица, Ириджа, Видно. Същия ден между 23,31 и 23,42 ч група от 25-30 самолета бомбардират Пловдив от височина 2,500-4,000 м. Градът е осветен с осветителни бомби. Пуснати са 150 бомби от 125 и 250 кг. Засегнати са гарата, квартал „Ключук Париж” и електроцентралата. По-слабо засегнати са централната част и летището. Убити са 44 души и 33 са ранени. Разрушени са 18 сгради. Все по същото време са пуснати бомби и над селищата – Асеновград, с. Ягодово и Садово. Загива един човек. В Перущица падат 10 бомби. Загиват двама души.²¹⁶

За възстановяване на разрушените при бомбардировките жп коловози в София и други градове изцяло е мобилизирана строителната жп група. Към 18 април 1944 г. тя наброява 1250 души.²¹⁷ Тази мобилизация може да се приема като сигнал, че въздушните бомбардировки са нарушили сериозно жп връзките в страната. Фактът, че жп мрежата става обект на сериозни въздушни нападения през пролетта на 1944 г., а не по-рано, оспорва твърдението на съюзниците, че главната цел на техните бомбардировки още от началото са били жп комуникационните възли. Ако ли пък приемем това твърдение за истина, то търсеният ефект е постигнат необяснимо и неоправдано много време след първите въздушни нападения над страната. Войната заварва страната с обща дължина на жп линиите – 3560 км. Много от жп

---

* Русев, Руси Христов (р. 27.11.1887 г. Габрово) подпоручик - 18.05.1909, поручик 22.09.1911, капитан 18.05.1915, майор 01.04.1919, подполковник 06.05.1923, полковник 03.09.1928, ген.майор 06.05.1936, ген.лейтенант 03.10.1940г., ген от артилерията 04.09.1944 г. Министър на войната - 1943 г.